

Logopedia - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Logopedia
Kod przedmiotu	05.6-WP-PSpP-LOGOP
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna / Wczesne wspomaganie rozwoju, rewalidacja i terapia pedagogiczna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Ewa Skorek, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawowymi wiadomościami z zakresu logopedii (przedmiot logopedii, istota, rodzaje i przyczyny wybranych zaburzeń mowy oraz metody terapii; profilaktyka logopedyczna); kształcenie umiejętności wdrażania wiedzy logopedycznej do praktyki edukacyjnej; zapoznanie z możliwościami współpracy nauczyciela z logopedą i innymi specjalistami.

Wymagania wstępne

Podstawy pedagogiki ogólnej i dydaktyki; podstawowa znajomość anatomii i fizjologii narządów mowy, podstawy języka polskiego (zwłaszcza fonetyku artykulacyjnej), podstawy psychologii ogólnej i psychologii rozwojowej.

Zakres tematyczny

Wykłady

1) Wprowadzenie do logopedii: Etymologia terminu „logopedia”. Przedmiot logopedii. Zadania logopedii. Interdyscyplinarny charakter logopedii. Rozwój logopedii w Polsce i na świecie. Prekursorzy polskiej logopedii. 2) Mowa jako przedmiot zainteresowań logopedii. Składniki mowy: język, mówienie, tekst słowny, rozumienie. Powstawanie mowy: mózgowa organizacja mowy, udział aparatu oddechowego, aparatu fonacyjnego i aparatu artykulacyjnego. 3) Zaburzenia mowy. Klasyfikacje zaburzeń mowy. 4) Rozwój sprawności językowych i komunikacyjnych dziecka: a) kształtowanie się i okresy prawidłowego rozwoju mowy, ich charakterystyka (okres przygotowawczy, okres melodii, okres sygnału jednoklasowego, okres sygnału dwuklasowego, okres swoistej mowy dziecięcej); „kalendarz” mowy dziecka; b) warunki prawidłowego rozwoju mowy.

Ćwiczenia

1) Wspomaganie opóźnionego rozwoju mowy: a) wyjaśnienie pojęcia „opóźniony rozwój mowy”; c) przyczyny opóźnionego rozwoju mowy (zewnętrzne, wewnętrzne); d) rodzaje opóźnionego rozwoju mowy (samoistny, niesamoistny); e) kształtowanie się, rozwój i wspomaganie rozwoju mowy u dzieci niedosłyszących; f) kształtowanie się, rozwój i wspomaganie rozwoju mowy u dzieci upośledzonych umysłowo; g) kształtowanie się, rozwój i wspomaganie rozwoju mowy u dzieci niesłyszących i niewidzących. 2) Profilaktyka logopedyczna: a) znaczenie wczesnej profilaktyki logopedycznej; b) zakresy profilaktyki logopedycznej; c) możliwości wykorzystania ćwiczeń ortofonicznych w pracy z dziećmi prawidłowo rozwijającymi się i dziećmi z zakłóceniami rozwoju i zaburzeniami mowy; d) rodzaje ćwiczeń ortofonicznych; e) cele i rodzaje ćwiczeń oddechowych; f) cele i rodzaje ćwiczeń oddechowo-fonacyjnych; g) cele i rodzaje ćwiczeń fonacyjnych; h) cele i rodzaje ćwiczeń słuchowych; i) cele i rodzaje ćwiczeń usprawniających narządy mowy; j) cele i rodzaje ćwiczeń artykulacyjnych. 3) Diagnostyka i terapia wybranych zaburzeń mowy – dyslalia: a) różnorodność definicji i wyjaśnień terminu „dyslalia”; b) podziały dyslalii ze względu na różne kryteria; c) przyczyny dyslalii; d) metody badania zaburzeń artykulacji; e) etapy pracy korekcyjnej zaburzonej artykulacji. 4) Diagnostyka i terapia wybranych zaburzeń mowy – jąkanie: a) wyjaśnienie pojęć: płynność, niepłynność mówienia; b) rodzaje niepłynności; c) wyjaśnienie pojęć: jąkanie, rozwojowa niepłynność mówienia; d) przyczyny i symptomy jąkania; e) diagnozy jąkania; f) metody usuwania jąkania. 5) Diagnostyka i terapia wybranych zaburzeń mowy – dysartria: a) istota i rodzaje dysartrii; b) postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne w anartrii i dysartrii. 6) Diagnostyka i terapia wybranych zaburzeń mowy – afazja: a) istota i rodzaje afazji; b) objawy zaburzeń u dzieci i dorosłych; c) metody diagnozy afazji; d) terapia afazji. 7) Psychospołeczne następstwa zaburzeń mowy.

Metody kształcenia

Wykłady

Wykład tradycyjny.

Ćwiczenia

Praca z książką, praca z dokumentem źródłowym, metoda przypadków, metoda projektu, praca w grupach, burza mózgów, klasyczna metoda problemowa, dyskusja.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student ma elementarną, uporządkowaną wiedzę na temat logopedii obejmującą terminologię, teorię i metodykę	• K_W13	• kolokwium	• Wykład • Ćwiczenia
Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań terapeutycznych	• K_U16	• projekt	• Ćwiczenia
Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań terapeutycznych w stosunku do osób z zaburzoną zdolnością komunikacyjną w każdym wieku, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	• K_K09	• aktywność w trakcie zajęć • projekt	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Konwersatoria

Wyniki osiągnięte na kolokwiach (50%), oceny z projektów (50%).

Wykłady

Ocena z kolokwium.

Ocena końcowa

Średnia ocen z konwersatorium i wykładów.

Literatura podstawowa

1. Błachnio K., *Vademecum logopedyczne dla studentów pedagogiki*, Poznań 2001.
2. Jastrzębowska G., *Podstawy diagnozy i teorii logopedycznej*, Opole 1998.
3. Kaczmarek L., *Nasze dziecko uczy się mowy*, Lublin 1988.
4. Kaczmarek L., *Rewalidacja dzieci i młodzieży z zaburzeniami mowy*, [w:] *Pedagogika rewalidacyjna*, red. A. Hulek, Warszawa 1988.
5. *Logopedia: pytania i odpowiedzi*, red. T. Gałkowski i G. Jastrzębowska, Opole 2003.
6. Skorek E. M., *Oblicza wad wymowy*, Warszawa 2002.
7. Styczek I., *Logopedia*, Warszawa 1981.
8. Tarkowski Z., *Jąkanie wczesnodziecięce*, Warszawa 1992.
9. Tarkowski Z., *Jąkanie*, Warszawa 2002.
10. Zaleski T., *Opóźnienia w rozwoju mowy*, Warszawa 2002.

Pozycje każdorazowo ustalane i podawane przez prowadzącego ćwiczenia.

Literatura uzupełniająca

1. *Badania nad rozwojem języka dziecka – wybór prac*; red. G. W. SHUGAR i M. Smoczyńska, Warszawa 1980.
2. Byrne R., *Pomówmy o zacinaniu*, Warszawa 1989.
3. Diener K., *Profilaktyka zaburzeń mowy*, Kielce 2003.
4. Jurkowski J., *Ontogeneza mowy i myślenia*, Warszawa 1986.
5. Kostecka W., *Dziecko i jąkanie: poradnik dla rodziców, nauczycieli i logopedów*, Lublin 2000.
6. Kurkowski Z.M., *Mowa dzieci sześciolletnich z uszkodzonym narządem słuchu*, Lublin 1996.
7. Lichota E., *Terapia wad wymowy*, Kraków 2005.

Pozycje każdorazowo ustalane i podawane przez prowadzącego ćwiczenia.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Ewa Skorek, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 01-05-2017 20:05)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ